

VERSENYFELÜGYELETI ELJÁRÁS

A Kormány [T/12517.](#) számon benyújtott törvényjavaslata a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló [1996. évi LVII. törvény](#) módosítását is tartalmazza. Jelen Infojegyzet ehhez kapcsolódóan mutatja be a versenyfelügyeleti eljárást, annak hazai és uniós szabályozását és gyakorlatát.

Bevezetés

A piacgazdaság alapja a szabad verseny, annak biztosítása mind a fogyasztók, mind a vállalkozások közös érdeke. A versenyjogi szabályozás feladata a gazdasági hatékonyságot megteremtő verseny feltételeinek biztosítása és a versenyfelügyeletet ellátó intézmény felállítása és működtetése. A versenyfelügyelet a verseny tisztaságának, szabadságának megőrzése érdekében szerez érvényt a versenyjogi rendelkezéseknek, amely hozzájárul a piacok ellenállóképességének megerősítéséhez. A szabad versenyt biztosító versenyfelügyeleti tevékenység ezért fontos szerepet játszik a gazdasági válságok kezelésében is, hiszen hozzájárul a válságokból történő kilábalás felgyorsításához (Tóth A., 2022).

A **versenyfelügyeleti eljárás célja** a versenyjogi szabályokban tilalmazott piaci magatartások megakadályozása, illetve megszüntetése.

SZABÁLYOZÁSI HÁTTÉR

Az Európai Unió egységes belső piacának megfelelő működéséhez is elengedhetetlen a szabad verseny, így a versenyjog az uniós jogalkotás egyik legkorábbi és legdinamikusabban fejlődő területe. **A versenypolitika kizárólagos hatáskörű uniós politika, tagállami hatáskörben csak a nemzeti piacokat érintő szabályozás** maradt. Az uniós szabályozás alapjait az Európai Unió működéséről szóló szerződés ([EUMSZ](#)) 101–109. cikkelyei, illetve a 27. számú, a belső piacról és a versenyről szóló jegyzőkönyve adják. Emellett számos uniós rendelet, bizottsági határozat, illetve iránymutatás, közlemény szabályozza a jogterületet uniós szinten. Szintén figyelembe kell venni az Európai Unió Bírósága döntésein alapuló esetjogot.

Az uniós versenyjog mellett a tagállamok a nemzeti piaci verseny érdekeit figyelembe vevő **nemzeti versenyjogi jogszabályokat**, intézkedéseket is elfogadhatnak. A tagállami versenyjogi szabályokat versenyképességi okokból a legtöbb tagállam kötelezettség nélkül is harmonizálta az uniós szabályozáshoz. A párhuzamos szabályozás miatt bekövetkező esetleges összeütközés esetén az uniós bírói gyakorlat az uniós jog elsőbbségét hangsúlyozza (Tóth T., 2020).

A **hazai szabályozás** alapját az [Alaptörvény](#) M) cikkének (2) bekezdése adja, amely szerint Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági

- Magyarországon az első versenyjogi jogszabály, a tisztességtelen versenyről szóló [1923. évi V. törvény](#) 1924. május 15-én lépett hatályba. A törvény cikk meghatározta és szankcionálni rendelte a tisztességtelen verseny fajtáit.
- A gazdasági versenyt szabályozó megállapodásokról szóló [1931. évi XX. törvény](#) cikk, a kartell törvény vezette be a kartellekkel kapcsolatos közérdekű per intézményt, és meghatározta annak eljárási szabályait.
- 1931-ben létrejött a kartellfelügyeleti szervrendszer.
 - A Kartellbíróság a Kúrián belüli különbíróként tárgyalta a közérdekű pereket.
 - A szakértői testületként létrehozott Kartellbizottság feladata a kartell törvény hatálya alá eső megállapodások vizsgálata és a jogalkalmazási kérdések véleményezése volt.
- A tervgazdálkodás időszaka után a versenyjog fogalmát a tisztességtelen gazdasági tevékenység tilalmáról szóló [1984. évi IV. törvény](#) hozta vissza a magyar jogrendbe.

verseny feltételeit. Fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.

A **hazai versenyjog részletes szabályait** a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló [1996. évi LVII. törvény](#) (Tpv.) tartalmazza. A törvény preambuluma szerint az üzleti tisztesség követelményeit betartó vállalkozások és a fogyasztók érdeke megköveteli, hogy az állam jogi szabályozással biztosítsa a gazdasági verseny tisztaságát és szabadságát.

Gazdasági Versenyhivatal

A Gazdasági Versenyhivatal ([GVH](#)) 1991. január 1-jén kezdte meg működését. A Tpv. meghatározása szerint a GVH autonóm államigazgatási szerv, amely ellátja a törvényekben és az unió szabályozása által meghatározott versenyfelügyeleti és egyéb feladatokat.

A GVH feladatai alapvetően három csoportba sorolhatóak:

- versenyfelügyeleti tevékenység, melynek során a magyar és uniós versenyjogi szabályok érvényesítése történik;
- versenypártolás, melynek keretében a GVH igyekszik a verseny érdekében befolyásolni az állami döntéseket;
- a versenykultúra fejlesztése a szakmai közélet fejlesztésével.

A GVH-nak a feladatkörét, illetve a versenyt érintő jogszabálytervezetekkel kapcsolatosan véleményezési jogköre is van. A GVH feladatkörében nem utasítható, feladatot csak törvény írhat elő részére.

A GVH Magyarország uniós csatlakozása óta tagja az Európai Versenyhatóságok Hálózatának ([ECN](#)) is, amely az [Európai Bizottság Verseny Főigazgatóságából](#) és a tagállami versenyhatóságokból áll. A hálózaton belüli együttműködés lehetővé teszi a határon átnyúló, a verseny tisztaságát veszélyeztető gyakorlatokat folytató vállalatokkal szembeni fellépést. Emellett arra is van lehetőség, hogy a tagállami

versenyhatóságok megosszák egymással tapasztalataikat és a bevált gyakorlatokat.

A GVH számos más nemzetközi versenyhatósági együttműködésben is részt vesz, így tagja a Nemzetközi Versenyhatóságok Hálózatának ([ICN](#)), továbbá közreműködik az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciája ([UNCTAD](#)) szakmai munkájában is. [2024-ben megfigyelőként csatlakozott](#) a Türk Államok Versenytanácsához is.

A GVH eljárásai

A versenyhatóság a versenyfelügyeleti eljáráson kívüli eljárások körében **piacelemzést** is végez. Az eljárás megindítását a honlapon nyilvánosságra kell hozni annak megjelölésével, hogy a piacelemzés mely piacokra, piaci gyakorlatokra vonatkozik. Ugyanígy [nyilvánosságra kell hozni](#) az eljárást lezáró, a megállapításokat, javasolt intézkedéseket és a módszertant is tartalmazó tanulmányt.

A GVH **ágazati vizsgálatot** is indíthat, ha az ármozgások vagy más piaci körülmények arra utalnak, hogy valamelyik piacon versenytorzulás lehet. Amennyiben valószínűsíthető, hogy a verseny biztosítása érdekében sürgős beavatkozás indokolt, gyorsított ágazati vizsgálatot rendel el. Az [ágazati vizsgálatról készített jelentést](#) szintén megjelenteti a honlapján a GVH.

VERSENYFELÜGYELETI ELJÁRÁS

A **versenyfelügyeleti eljárás** a Tpv. rendelkezései megsértésének megállapítására, illetve a vállalatok összefonódásának vizsgálatára irányuló hatósági eljárás.

A törvény az alapvető rendelkezések között tartalmazza a gazdasági tevékenységek tisztességtelen folytatásának, az üzleti döntések tisztességtelen befolyásolásának, a gazdasági versenyt korlátozó megállapodásoknak, a gazdasági erőfölénnyel való visszaélésnek tilalmát, továbbá a vállalkozások összefonódásának verseny-

felügyeleti ellenőrzését.

A versenyfelügyeleti eljárást a GVH folytatja le, a hatáskörébe tartozó ügy nem vonható el. A versenyhivatal illetékessége az egész országra kiterjed. Az eljárásra vonatkozó szabályokat a Tpv. tartalmazza, azonban a törvény kifejezett rendelkezése esetén az általános közigazgatási rendtartásról szóló [2016. évi CL. törvény](#) (Ákr.) szabályait is alkalmazni kell.

Versenyfelügyeleti eljárás indítására a versenyhatóság észlelése, fogyasztói jelzések vagy összefonódás-bejelentés alapján a következő esetekben kerül sor:

- ha valószínűsíthetően jogsértő magatartást észlel a GVH;
- ha egy korábbi kötelezettségvállalás alapján történő eljárásban hozott döntés a vállalat lényeges tényvel kapcsolatos félrevezető közlésén alapul;
- összefonódások kontrollja kapcsán.

Panasz vagy **bejelentés** útján bárki felhívhatja a GVH figyelmét a vizsgálat elrendelésére okot adó magatartásra. Kérés esetén a Versenyhivatal titokban tartja a bejelentés vagy panasz tényét, a benyújtó személyeket.

2024-ben összesen 167 bejelentés és 2277 panasz érkezett a GVH-hoz, ebből 132 panasz és 1841 bejelentés került elintézésre.

Az **eljárás a vizsgálatot elrendelő végzés meghozatalának napján hivatalból indul.** A versenyhivatalnak széleskörű mérlegelési jogköre van a tekintetben, hogy mikor indít eljárást, az ezzel kapcsolatos döntéseit viszont indokolnia kell. Az eljárás megindításának egyik feltételét jelentő közérdek körébe – a [GVH elvi jelentőségű döntése](#) alapján – az is beletartozik azonban, hogy a rendelkezésre álló erőforrásait hatékonyan, jelentős piactorzító hatást kiváltó magatartások kiderítésére használja fel.

A versenyfelügyeleti eljárás két szakaszból áll.

Az első, **vizsgálati szakasz** az eljárás megindításától a vizsgáló jelentésének Versenytanács elé történő benyújtásáig tart. A jelentésben a vizsgáló ismerteti a

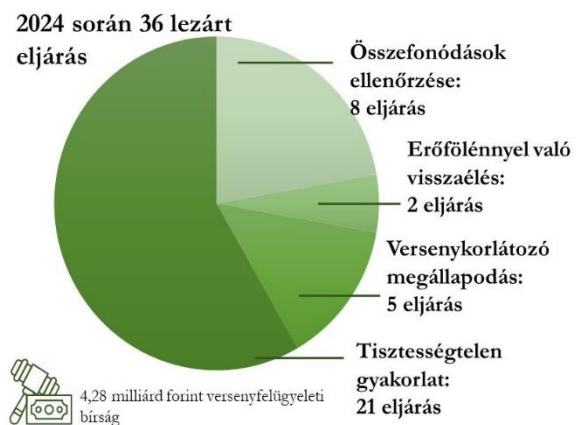
megállapított tényállást és a feltárt bizonyítékokat, és javaslatot tesz az eljárás további menetére. Már ebben a szakaszban lezárható az eljárás, ha a vizsgálat során szerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg a törvénsértés, vagy az eljárás okafogyottá vált.

Amennyiben szükséges, **ideiglenes intézkedés** is elrendelhető, amennyiben annak hiányában elháríthatatlan kár, veszély vagy a személyiségi jogok sérelme történne. Többek között az eljárásnak már ebben a szakaszában van mód a jogsértőnek tekintett magatartás folytatásának megtiltására.

A második, **versenytanácsi szakaszban** az eljáró Versenytanács megküldi az előzetes álláspontját az ügyfél részére, amelyben a tényálláson és a bizonyítékokon kívül a döntés meghozatalához szükséges szempontokat, következtetéseket, valamint az esetlegesen kiszabandó bírsággal kapcsolatos szempontokat is ismerteti. Az ügyfél az előzetes álláspontra észrevételeket tehet, illetve nyilatkozik arról, hogy kéri-e tárgyalás megtartását.

Eljárása során az eljáró Versenytanács számos eljárási cselekményt végezhet a tényállás tisztázása érdekében, így dokumentumokat kérhet be, jogsegéllyel, tanúk, szakértők meghallgatásával élhet, akár indokolt esetben, előzetes bírói engedéllyel helyszíni kutatásra is sor kerülhet. A versenyfelügyeleti eljárásban 2024-ben már a mesterséges intelligencia segítségét is igénybe vette a Versenyhivatal.

1. ábra: A GVH eljárásai 2024-ben

Forrás: GVH: Beszámoló 2024 ([2025](#))

Tárgyalásra akkor kerül sor, ha a Versenytanács azt szükségesnek tartja vagy az ügyfél kéri. A tárgyalás főszabályként nyilvános, indokolt esetben zárt.

A Versenytanács döntését három- vagy öttagú tanácsban eljárva hozza meg. Az **eljárást lezáró határozatban** a Versenytanács a jogsértés megállapítása mellett elrendelheti többek között a jogsértő magatartás megszüntetését, megtilthatja annak folytatását, bírságot szabhat ki. Egyes esetekben a GVH **utóvizsgálat** keretében hivatalból ellenőrzi a határozatban előírtak teljesítését, így például összefonódások vagy kötelezettségvállalás esetén.

A **versenyfelügyeleti bírság** összege legfeljebb a vállalkozás előző évi nettó árbevételének tizenhárom százaléka lehet.

Az **összefonódás vizsgálatára irányuló eljárásban** a Versenytanács határozatában megállapíthatja, hogy az összefonódás nem csökkenti érdemben a versenyt az érintett piacon, de előírhat előzetes vagy utólagos feltételt, illetve megtilthatja az összefonódást.

A versenyfelügyeleti eljárásban az eljárás alá vont vállalkozásnak több módja is van a GVH-val való **együttműködésre, amellyel akár a bírság elkerülhető vagy csökkenthető.**

Az egyik ilyen lehetőség az antitröszt eljárásokban az **egyezség**. Ennek során a vállalat és a Versenytanács az eljárás gyors és eredményes lezárása érdekében megpróbálnak közös álláspontot kialakítani. A vállalatok számára az eljárás a bírság csökkentésén túlmutató költségmegtakarí-

tással járhat.

Elkerülhető az elmarasztaló határozat és a bírság **kötelezettségvállalás útján is**, ha a vállalkozás önkéntes alapon olyan megoldási javaslatot mutat be, amelyben orvosolja a felmerült versenyjogi aggályt. Ilyen lehet például a fogyasztók tájékoztatásának vagy kompenzálásának vállalása.

Az engedékenységi politika alapján a kartellek és árörögzítésre irányuló jogsértések esetén elkerülhető a bírság, ha a jogsértés megállapításra kerül, azonban a vállalat elsőként ad olyan bizonyítékot, amellyel a jogsértés bizonyítható, emellett megszünteti a részvételt a jogsértő tevékenységben. **Engedékenységi kérelem** vizsgálat elrendelése előtt vagy akár már megindult eljárásban is benyújtható.

Csökkenthető a bírság kérelemre, ha a vállalat az együttműködés során jelentős bizonyítékok átadásával működik együtt, vagy a jogsértés negatív hatásait részben vagy egészben jóvá teszi (tevéleges jóvátétel).

A GVH a fenti eseteken kívül is figyelembe veszi a bírság kiszabásánál az eljárás alá vont vállalkozások előzetes, illetve utólagos megfelelési cselekményeit az önkéntes jogkövetés előmozdítása érdekében.

A GVH beszámolója szerint a Versenyhivatal **2024-ben több, mint 2,5 Mrd forintnyi bírságkedvezményt** adott, így **összesen 4,3 Mrd forint versenyfelügyeleti bírság** kiszabására került sor ebben az évben, **43 jogsértő vállalkozás** részére.

Források:

- [1996. évi LVII. törvény](#) a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról
- Verseny-Jog-Történet – 85 éves a magyar kartellszabályozás – Gazdasági Versenyhivatal, [2015.](#)
- A versenyjog legújabb fejleményei, Szerk: Gombos Katalin, Budapest, Dialog Campus Kiadó, 2017.
- Dr. Zavodnyik József: Kompakt kommentár a versenytörvényhez – Budapest, Wolters Kluwer, 2023.
- Tóth András: Kortárs magyar versenyjog – Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2022.
- Tóth Tihamér: Uniós és magyar versenyjog – Budapest, Wolters Kluwer, 2020.

Készítette: dr. Tóth Melinda
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

infoszolg

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Telefon: (1) 441-6486